Lietas Nr. C10055014
Lietas arhīva Nr. C-0144-15

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

2015.gada 17.aprīlī.

Bauskas rajona tiesa:
tiesnesis A.Sniedzītis
ar sekretāri Sk.Šimkevica
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu **/pers. D/** maza apmēra prasībā pret **/pers. E/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2014.gada 30.aprīlī tiesā saņemta /pers. D/ maza apmēra prasība pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu 2013.gada 27.septembrī dzimušās /pers. F/ uzturam. Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs uzturlīdzekļus bērna uzturam nesniedz.

Prasība pamatota uz Civillikuma *(turpmāk tekstā - CL)* 179.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus /pers. F/ uzturam 80 *euro* apmērā atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram.

Civilprocesa likuma (turpmāk CPL) 56.panta piektajā daļā noteikts, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese,- pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu.*

Saskaņā ar CPL 56.^{2} panta pirmās daļas 1.punktu, *personai, kuras dzīvesvieta, atrašanās vieta vai juridiskā adrese nav Latvijā un kuras adreses ir zināma, tiesas dokumentus piegādā Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra regulā (EK) Nr. 1393/2007 par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs paredzētajā kārtībā.*

Paziņojums par saņemto prasību atbildētājam /pers. E/ nosūtīts uz norādīto uzturēšanās adresi Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 13.novembra regulā (EK) Nr.1393/2007 „Par tiesas un ārpustiesas civillietu vai komerclietu dokumentu izsniegšanu dalībvalstīs" paredzētajā kārtībā. Atbildētājam arī izskaidrota CPL 250 ^{21}.panta otrā daļa, kas paredz, ka tiesa papildus informē atbildētāju par to, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Tiesā saņemts Tieslietu ministrijas Tiesiskās sadarbības departamenta Tiesu sadarbības nodaļas paziņojums, par to, ka no Igaunijas Republikas kompetentās iestādes saņemts paziņojums, ka atbildētājs /pers. E/ pēc norādītās adreses nav sastopams.

Papildus atbildētājam /pers. E/ par lietas ierosināšanu paziņots uz papildus adresēm - /adrese/, /adrese/ nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus. Atbildētājam sūtītās vēstules saņemtas tiesā atpakaļ ar norādi – beidzies glabāšanas laiks.

CPL 59.panta pirmajā daļa noteikts, *ka atbildētāju, kura adresi nevarēja noskaidrot saskaņā ar šā likuma 54.^{1} pantu vai kuram dokumentus nevarēja izsniegt adresē, kuru bija norādījis lietas dalībnieks saskaņā ar šā likuma 54.^{1} panta pirmo daļu, vai kuram tiesas dokumentus nevarēja izsniegt saskaņā ar šā likuma 56.^{2} pantu, aicina uz tiesu ar publikāciju oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis".*

Ņemot vērā apstākli, ka atbildētājs nav saņēmis tiesas sūtītos dokumentus, viņam atbilstoši CPL 59.pantam paziņots ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Atbildētājs nav sniedzis rakstveida paskaidrojumu par prasību.

CPL 250 ^{26} pantā noteikts, *ka tiesa lietu iztiesā tiesas sēdē prasības tiesvedības kārtībā, ja to lūdz kāda no pusēm vai ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.*

Tiesa atzīst, ka par procesu pusēm ir paziņots CPL noteiktā kārtībā, tiesas dokumenti ir sūtīti uz atbildētāja deklarēto dzīves vietas adresi Igaunijā, uz papildus adresēm Latvijā un atbilstoši CPL 59.pantam paziņots ar publikāciju oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Atbildētājs nav ziņojis tiesai citu adresi saziņai ar tiesu, nav sniedzis paskaidrojumus. Ņemot vērā minēto, lietu iespējams skatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesā saņemts prasītājas iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes, tiesa atrod, ka lieta izskatāma bez prasītājas klātbūtnes tiesas sēdē.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina sekojošo.

Ar lietas materiālos esošo dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka /datums/dzimusi /pers. F/, kuras vecāki ir /pers. D/ un /pers. E/.

Civillikuma (turpmāk CL) 177.pants paredz, *ka līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 178.pants paredz, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Lietā nav strīda apstākļi, ka prasītāja īsteno bērna aprūpi un uzraudzību.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.*

Panta piektā daļa paredz, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma

sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665, minimālā mēneša darba alga no 2014.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 320 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2014.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 80 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērnu 7 gadu vecuma 96 *euro* mēnesī katram bērnam.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 02.decembra noteikumiem Nr.734, minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 360 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2015.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērnu 7 gadu vecuma 108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Tiesa atzīst, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kurš noteikts ar likumu. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmā daļa nosaka, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

Atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus, nav apstrīdējis prasītājas norādītos apstākļus. Atbildētājs nav sniedzis pierādījumus, ka pilda ar likumu noteikto pienākumu un piedalās sava bērna uzturēšanā regulāri un vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā, maksājot uzturlīdzekļus prasītājai, kura ikdienā aprūpē un uzrauga bērnu.

Ņemot vērā, ka atbildētāja kā nepilngadīgā bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami tādā apmērā, kāds noteikts ar 2013.gada 27.augusta Ministru kabineta noteikumiem Nr. 665, kuri bija spēkā līdz 2014.gada 31.decembrim, un no 2015.gada 01.janvāra uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami tādā apmērā, kāds noteikts ar 2014.gada 02.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 734.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-254*). Tiesā nav sniegti pierādījumi par maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. CPL 42.panta pirmā daļa paredz, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 640 *euro* (par periodu no 2014.gada 30.aprīļa līdz 2014.gada 31.decembrim par 8 mēnešiem). Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 360 *euro* (par 4 mēnešiem), kopā 1000 *euro* un valsts nodeva ir 150 *euro* (CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta (a) apakšpunkts).

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 150 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 10,17 *euro*.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34., 35., 42., 74., 93., 189., 193., 199., 204.[1], 250.[27].pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **/pers. E/ (/pers. E/),** dzimis /datums/, identifikācijas kods /koda numurs/, par labu **/pers. D/**, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2014.gada 30.aprīļa meitas /pers. F/, dzimusi /datums/, personas kods /personas kods/, periodā no 2014.gada 30.aprīļa līdz 2014.gada 31.decembrim **80** *euro* (astoņdesmit eiro), bet sākot no 2015.gada 1.janvāra piedzīt uzturlīdzekļus **90** *euro* (deviņdesmit eiro) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas mēnesī līdz bērna 7 gadu vecumam 2020.gada 27.septembrim, bet no bērna 7 gadu vecuma 2020.gada 28.septembra ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. E/ (/pers. E/),** dzimis /datums/, identifikācijas kods /koda numurs/, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu **150** *euro* (viens simts piecdesmit eiro), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **10,17** *euro* (desmit eiro 17 centi). Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis- 21499 (atbildētāja vārds, uzvārds). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Prasītāja/pers. D/ spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Atbildētājs/pers. E/ (/pers. E/) spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma noraksta izsniegšanas dienas apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas diena - 2015.gada 17.aprīlis.

Tiesnesis A.Sniedzītis